

Marcin Kubat

(imię i nazwisko Kandydata)

Streszczenie rozprawy doktorskiej

pt. Szybko. Krótco. Obrazkowo. Ewolucja koncepcji zawodu reportera radiowego w kulturze konwergencji.

(tytuł rozprawy doktorskiej w j. polskim)

Wstęp

Zawód radiowego reportera jest w fazie ewolucji. Zmiany dotyczą nowych wymagań zawodowych związanych z multimediami. Reporterzy aktualnie są zobowiązani do nagrywania rozmów na radiowy mikrofon, nagrywania krótkich wideo na smartfon, wykonywania zdjęć publikowanych później w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej rozgłośni. Często piszą także artykuły prasowe, które są udostępniane na stronie www. W czasach szerokiego rozwoju Internetu takie są oczekiwania pracodawców. Wcześniej reporter zajmował się wyłącznie nagrywaniem rozmów i obróbką dźwięku. Obecnie radiowy reporter jest jednocześnie w kilku zawodowych rolach: radiowego reportera, fotoreportera, operatora kamery oraz autora tekstów prasowych. Jednocześnie w dysertacji badam wpływ multimedialnych obowiązków na cztery dziennikarskie cechy: wiedzę, umiejętności, dyspozycyjność i etykę. Te cechy zawodowe w dobie internetyzacji i konwergencji mediów podlegają dużym przemianom.

Cele pracy

Tezę pracy można określić następująco: zwiększenie obowiązków reporterskich (multimedia) generuje zmiany w ich zawodowych zachowaniach. Nie pozostają one bez wpływu na reporterską wiedzę, umiejętności, dyspozycyjność oraz etykę. Praca pokazuje także proces konwergencji mediów w odniesieniu do zawodu radiowego reportera.

Materiały i metodyka

Badania opieram na jakościowych wywiadach zindywidualizowanych, ankietach z otwartymi pytaniami, analizuję także pozyskane treści z książek, naukowych artykułów i

medialnych raportów. Najważniejszą bazą są wywiady z radiowymi reporterami. Przeprowadziłem 21 takich rozmów. Reporterzy są w różnym wieku, mają różne doświadczenie zawodowe, pracują w różnych rozgłośniach radiowych: ogólnopolskich, komercyjnych, lokalnych a także internetowych. Pogłębione wywiady przeprowadzałem także z menedżerami czterech rozgłośni: RMF, ZET, TOK FM i Radio Kraków. W dysertacji zestawiam także oczekiwania reporterów z oczekiwaniami ze strony pracodawców.

Wyniki/wnioski

Multimedia stały się zawodowym kierunkiem rozwoju dla radiowych reporterów. Wszyscy potrafią je produkować, jednak różnice pojawiają się w kilku aspektach:

- wiek/staż (młodszy radzą sobie dużo lepiej, bardziej doświadczeni zostali nieco w tyle, ale starają się dorównać)
- zawodowe samopoczucie (radiowy/multimedialny, nieznaczna przewaga multimedialnych)
- szkolenia z fotoreporterem i operatorem tv (oczekiwane, ale raczej przez bardziej doświadczonych reporterów, młodszy zdecydowanie rzadziej zgłaszają taką potrzebę)
- traktowanie obowiązku multimedii (najczęściej przeszkoda w nagrywaniu na radiowy mikrofon, ale też obecność w świecie mediów społecznościowych)

Wskazywane przez reporterów **umiejętności** od wielu lat pozostają niezmiennie (posiadanie odpowiedniego głosu, panowanie nad stresem i presją czasu, posiadanie siły przekonywania, wycucia newsa, sprawności językowej, grupy własnych informatorów, bycie uważnym obserwatorem, utrzymanie odpowiedniego tempa pracy i technologicznej biegłości), lecz w ostatnich kilkunastu latach systematycznie pojawiały się nowe, multimedialne zadania wymagające zdobycie kolejnych umiejętności przez reporterów (wykonywanie zdjęć, filmów, treści do mediów społecznościowych i stron internetowych, poruszanie się po nowych drogach dystrybucji newsa – przede wszystkim Twitter).

Reporter musi być lepiej przygotowany do zawodu by spełniać oczekiwania pracodawcy, szczególnie w sektorze nowych technologii i rozwijających się mediów społecznościowych.

W czasach bez Internetu **wiedza** posiadana przez reportera miała ogromną wartość. Taki reporter zorientowany w danym temacie był w stanie natychmiast napisać rzetelną

relację. Teraz w epoce zdominowanej przez Internet wiedza wcale nie jest najważniejsza. Badani, szczególnie młodsze pokolenie, wskazują, że wystarczy wiedzieć, gdzie szukać rzetelnych i wiarygodnych informacji w sieci. Ich zdaniem wcale niekonieczne jest posiadanie wiedzy na wysokim poziomie niemal na każdy temat.

Młodsze pokolenie reporterów nie ukrywa, że o wielu tematach czy wydarzeniach nie ma pojęcia, wcale się z tym nie kryje i mówi wprost, że można nie wiedzieć w czasach, kiedy wszystko i szybko można sprawdzić w Internecie.

Z kolei pokolenie doświadczonych reporterów na przyswojoną wiedzę zwraca dużo większą uwagę, przekonując, że to daje im przewagę nad reporterską młodzieżą i wzmacnia ich markę w oczach pracodawcy.

Dyspozycyjność wpisana na stałe w zawód radiowego reportera przypomina trochę przeciąganie liny. Pracodawcy nie mają żadnych skrupułów, by wymagać od reportera pracy także po godzinach. Nawet kiedy reporter już swoje zadania wykonał, teoretycznie ma swój prywatny czas wolny, a jednak często jest proszony o sprawdzenie informacji i przesłanie relacji.

Aktualnie ten poziom balansu między pracą a odpoczynkiem zwiększył się. Mimo to, reporterzy nadal czują się mocno dyspozycyjni (tłumaczą to misją zawodu), a ci z dużym doświadczeniem nawet bardziej odczuwają dyspozycyjność niż wcześniej. Z coraz większym powodzeniem, szczególnie młodszy reporterzy domagają się od pracodawców zachowania odpowiedniej proporcji między pracą a czasem wolnym. I pracodawcy w tych prośbach już nie pozostają tak nieugięci jak jeszcze na początku lat 2000.

Z badań wynika, że z perspektywy lat, szczególnie dla doświadczonych reporterów **etyka** wiele straciła na swojej wartości. A w czasach podziałów, także między redakcyjnych może być trudno ją odbudować. Z dużo większym optymizmem na sprawy etyczne patrzą młodszy reporterzy. Sami starają się być etyczni i wierzą, że tak jest. Z drugiej strony starsi radiowcy dostrzegają brak etyki niemal każdego dnia, w różnych, nie tylko radiowych materiałach dziennikarskich.

Badani reporterzy zapewniają, że myślą o etyce, kiedy są w trakcie nagrywania rozmów i potem przy konstruowaniu materiału dziennikarskiego. Przyznają jednocześnie, że szybkie tempo ich pracy nie zawsze pozwala na etyczne rozmyślenia. Presja czasu ma wpływ na

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI w KRAKOWIE

etyczne zachowania i wytwarzane przez reporterów treści. Zapewniają, że starają się zachować dziennikarską rzetelność, choć czasem, jak sami przyznają, chcieliby dogłębnie i bardziej obiektywnie przedstawić słuchaczom swój temat. Wyścig z czasem i pogoń za własnym newsem powodują, że etyka zwykle traktowana jest jako wyważenie i wyśrodkowanie opracowywanego tematu.

Podsumowanie

Radiowy reporter nie może osiąść na laurach, musi stale podnosić swoje umiejętności oraz nadążać za zmianami technologicznymi i być ich aktywnym uczestnikiem. Rola obserwatora tutaj nie wystarczy. Ponadto radiowy reporter to człowiek dynamiczny, szybki, któremu zadyszka nie jest obca. Myśli o wielu rzeczach jednocześnie (kto rozmówcą, o co zapytać, gdzie zweryfikować, jak szybko dojechać, co zrobić, kiedy nie można być w dwóch miejscach jednocześnie, na końcu zawsze pamiętać o etyce). Musi też dbać o swoją wiedzę, nie obrażać się na nowe technologie, współpracować z ludźmi, dbać o uśmiech i poczucie humoru. Być pomysłowym spryciarzem oraz samodzielnym i samowystarczalnym a na koniec dnia upojonym satysfakcją ze swojej całodniowej gonitwy.

Kraków, dnia 12.06.2023

(podpis Kandydata)

Marcin Kubat
(imię i nazwisko Kandydata)

SUMMARY

pt. Fast. Short. Visually. The evolution of the concept of a radio reporter in the convergence culture.

(tytuł rozprawy doktorskiej w j. angielskim)

Introduction

Profession of a radio reporter has been undergoing evolutionary changes. They are connected with new professional requirements related to multimedia. Reporters are currently required to record not only conversations into a radio microphone, but also short videos on a smartphone. They also have to take pictures that are later published in social media and on the station's website. They often write press articles which are also published on the website. Such are the expectations of employers in times of widespread development of the Internet. Previously, a radio reporter's job was basically recording and sound processing. Currently, a radio reporter is simultaneously in several professional roles: a radio reporter, a photojournalist, a camera operator and an author of press texts. In my dissertation, I examine also the impact of multimedia duties on four journalistic features: knowledge, skills, availability and ethics. In the era of Internetization and media convergence, these professional characteristics are subject to major changes.

Aims

The thesis of my work can be defined as follows: increasing duties of reporters (multimedia) generate changes in their professional behavior. They impact reporters' knowledge, skills, availability and ethics. My work also shows the process of media convergence in relation to the profession of a radio reporter.

Sources and methodology

I base my research on individual qualitative research, as well as on open question surveys. I also analyse some texts from books, scientific papers and media reports. The most important are, however, interviews with radio reporters. I talked to 21 of them. They are of different age, with different professional experience, they work for various radio stations – national, commercial, local as well as only on-line stations. I also conducted in-depth interviews with managers in four radio stations: RMF, ZET, TOK FM and Radio Kraków. Thus, in my dissertation I compare expectations of reporters with expectations of their employers.

Results/Conclusions

Multimedia has become a professional development direction for radio reporters. Everyone can generate content, but differences appear in several aspects:

- age/experience (the younger ones are doing much better, the more experienced ones are a bit behind, but they are trying to catch up)
- professional frame of mind (radio/multimedia, slightly more multimedia)
- workshops with a photojournalist and a TV operator (expected, but rather by more experienced reporters, younger ones less often report such a need)
- approach to the multimedia duties (usually an obstacle in recording with a radio microphone, but also presence in the world of social media)

Skills indicated by reporters have remained unchanged for many years (having the right voice, managing stress and time pressure, having the power of persuasion, feeling the news, language skills, a group of own informants, being a careful observer, maintaining an appropriate pace of work and technological proficiency). However, during the last several years, new multimedia tasks have been systematically appearing, requiring reporters to acquire new skills (taking photos, videos, content for social media and websites, navigating the new ways of spreading the news - primarily Twitter).

A reporter must be better prepared for the profession to meet the expectations of the employer, especially in the sector of new technologies and developing social media.

Before the Internet era it was **the knowledge** a reporter had that was of great value. Such a reporter, having known the topic, as well as its background, was able to immediately write a reliable report. Now, in the era of the Internet dominance, knowledge is not considered the most important thing. The respondents in my survey, especially the younger generation, indicate that it is enough to know where to look for reliable and credible information on the web. In their opinion, it is not necessary to have a high level of knowledge on almost every subject.

Reporters of the younger generation openly admit they have no idea about many topics or events. They argue it is acceptable not to know in times when everything can be checked quickly on the Internet.

On the other hand, the generation of experienced reporters pays much more attention to the acquired knowledge, arguing that it gives them an advantage over younger colleagues and strengthens their position in the eyes of the employer.

Availability, which is a permanent part of the profession of a radio reporter, is a bit like a tug of war. Employers have no qualms about requiring reporters to work overtime. Even when a reporter has completed his tasks, he theoretically has time for himself/herself, he/she is often asked to check some information and prepare a news bulletin report.

Currently, the work and rest balance has increased. However, reporters still feel highly available (they explain it as the job's mission), and those with extensive experience perceive availability even more than before. More and more successfully, especially younger reporters demand that employers keep the right work-life balance. And employers are no longer as adamant in their requests as they were in the early 2000s.

Research shows that over the years **ethics** has lost a lot of its value, especially for experienced reporters. And in times of divisions, also among media in general as well as particular radio sections, it may be difficult to rebuild it. Younger reporters are much more

optimistic about ethical issues. They try to be ethical themselves and believe that they are. On the other hand, older radio broadcasters see a lack of ethics almost every day in various journalistic materials, not only radio ones.

The surveyed reporters ensure that they think about ethics when they are recording conversations and later, while preparing journalistic material. At the same time, they admit that the fast pace of their work does not always allow them to deliberate about ethics. Time pressure affects both the ethical behavior and the content produced by reporters. They assure that they try to maintain journalistic reliability, although as they admit, they would like sometimes to present their topic to the listeners in depth and more objectively. The race against the clock and the pursuit of one's own news mean that ethics is usually treated as the way to balance the prepared topic.

Summary

A radio reporter cannot sit on laurels, he must constantly improve his skills, keep up with technological changes and be their active participant. It is not enough just to be an observer. A radio reporter must be a dynamic and quick person who knows well how it is to be short of breath. He thinks about many things at the same time (whom to interview, what questions to ask, where to verify information, how to get there quickly, what to do when you can't be in two places at the same time, and always remember about ethics). He must also take care of his knowledge, not to take umbrage at new technologies, cooperate with people, take care of his smile and sense of humor. He has to be inventive, independent and self-sufficient, intoxicated, at the end of the day, with satisfaction from his all-day race.

Kraków, dnia 12.06.2023

(podpis Kandydata)